

Tevredenheid van bovenbouwleerlingen en mentoren over het mentoraat: Een vergelijking van een vernieuwende- en traditionele school

Fernand Crijns en Ronald Verheugd

Juli 2012

Centrum voor Onderwijs en Leren, Universiteit Utrecht

Onder begeleiding van: dr. Anke Tigchelaar

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Voorwoord	3
3	Inleiding en probleemstelling	3
4	Theoretisch kader	5
5	Hypothesen	7
6	Methode	8
7	Resultaten	11
	7.1 Resultaten kwantitatieve data analyse leerlingen	11
	7.2 Aanvullende analyses leerlingen	12
	7.3 Resultaten kwantitatieve data analyse mentoren	14
	7.4 Aanvullende analyses mentoren	16
	7.5 Resultaten kwalitatieve data analyse leerlingen en mentoren	17
8	Conclusie en discussie	17
9	Aanbevelingen	19
10	Literatuurlijst	19
11	Bijlagen	
	1 Vragenlijst leerlingen	20
	2 Vragenlijst mentoren	22
	3 Uitgebreide analyse van de open vragen	24
	4 Alle open vragen van leerlingen van de traditionele school	27
	5 Alle open vragen van mentoren van de traditionele school	31
	6 Alle open vragen van leerlingen van de vernieuwingschool	32
	7 Alle open vragen van mentoren van de traditionele school	35

1 SAMENVATTING

In dit praktijkgericht onderzoek is de tevredenheid van leerlingen en mentoren met betrekking tot het mentoraat onder de loep genomen. Twee scholen, een vernieuwende en een traditionele school, worden hierbij vergeleken. De resultaten laten zien dat er tussen beide schooltypes, ondanks een beduidend andere organisatie van het mentoraat, amper significante en relevante verschillen zijn, zowel onder leerlingen als onder mentoren. Uit aanvullende analyses kwamen wel opmerkelijke verschillen naar voren wat betreft sekse: leerlingen, jongens zowel als meisjes, waren op een aantal punten significant meer tevreden als zij een mentrix hadden in plaats van een mentor. Daarnaast bestempelen mannen hun schoolvak belangrijker dan het mentoraat terwijl vrouwelijke mentoren eenzelfde belangrijkheid toekennen aan het mentoraat als aan hun schoolvak.

2 VOORWOORD

Sinds de Wet op de Profielen (1997) en de Vernieuwde tweede fase (2007) zijn er grote verschillen tussen scholen ontstaan. Deze verschillen in profilering (zoals bijvoorbeeld cultuurscholen en technasia) en inrichting van de leeromgeving (klassen versus domeinen) hebben niet alleen grote gevolgen voor de vakdocent, maar ook voor de docent als mentor en voor de leerlingen. In dit onderzoek wordt nagegaan of deze verschillen, daar waar het gaat over het mentoraat, ook leiden tot een verschil in tevredenheid van leerlingen en mentoren.

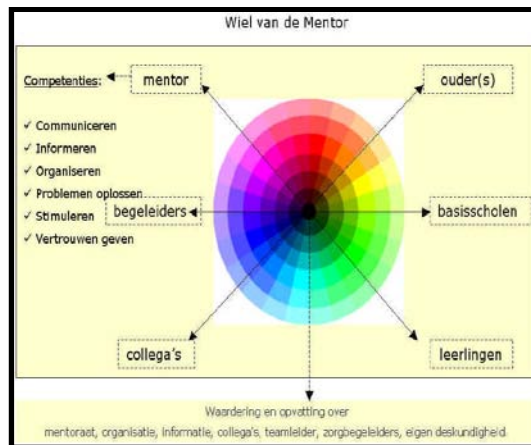
3 INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

3.1 Het mentorschap in de beleving van mentor en leerling

In het voortgezet onderwijs zijn de meeste vakdocenten ook mentor van een klas of een bepaalde groep leerlingen. In de praktijk zijn er diverse varianten mogelijk. Zo is er behalve de klassenmentor de profielmentor (mentor van de leerlingen met eenzelfde profiel); een mentor die is gekoppeld aan een deel van een klas (mentorgroep); een door leerling zelf gekozen mentoren of peermentoring: oudere leerlingen begeleiden jongere leerlingen onder supervisie van een docent (Luigies, 2006).

De meest voorkomende vorm in de Nederlandse onderwijspraktijk is die van de mentorklas of de mentorgroep. Daarbij krijgt een leerkracht een eigen mentorklas of -groep toegewezen. Binnen zijn takenpakket wordt een specifiek aantal uren hiervoor vrijgemaakt.

Waar de leerkracht als vakdocent staat voor situaties in de klas, interacties tussen leerlingen onderling en tussen docent en leerlingen, houdt de mentor zich bezig met de leerling in breder perspectief: normen en waarden binnen de schoolgemeenschap, de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen, sociaal gedrag, relatie met de ouders (Veugelers, 2010). Figuur 1 geeft de positie van de mentor goed weer.

Figuur 1. Het wiel van de mentor

In het wiel is de mentor één van de bindende factoren bij de opvoeding van een jongere. De verantwoordelijkheid van de mentor is een andere dan die van de docent. Beiden maken onderdeel uit van een begeleidingssysteem binnen de school. Het mentorschap houdt rekening met de invloeden die leerlingen binnen en buiten de school, buiten de directe lessfeer, ondergaan en het effect daarvan op hun ontwikkeling en leerprestaties. Voor leerlingen is het mentoraat een middel om aangehaakt te blijven bij de school en de schoolgemeenschap.

Er zijn, zoals gezegd, grote verschillen tussen scholen ontstaan met betrekking tot de inrichting van de leeromgeving. Daarmee ontstaan er ook veranderingen in de vormgeving van het mentoraat, de aanpak van het mentoraat en verschillen in waardering van het mentoraat. In dit onderzoek staat deze thematiek centraal. Twee totaal verschillende scholen worden vergeleken op de tevredenheid van de leerlingen en mentoren.

De hoofdvraag van dit onderzoek is:

Wat zijn verschillen en overeenkomsten in tevredenheid over het mentoraat van mentoren en leerlingen in de bovenbouw van een vernieuwingschool en een traditionele school?

Daar zowel mentor als leerling met het mentoraat te maken hebben en zij onafhankelijk van elkaar een verschillende mening kunnen hebben is er voor gekozen om niet alleen twee schooltypen, maar daarbinnen zowel de mentoren als leerlingen te ondervragen naar hun tevredenheid over (de vormgeving van) het mentoraat.

De volgende deelvragen willen hier meer inzicht in geven:

1. *Hoe tevreden zijn leerlingen met hun mentor en het mentoraat zoals het is vormgegeven op hun school?*
2. *Hoe tevreden zijn mentoren met het mentoraat zoals het is vormgegeven op hun school?*

4 HET KADER

4.1 Theorie

Een conceptueel framework om de tevredenheid van leerlingen binnen het mentorschap te evalueren, is in tabel 1 schematisch weergegeven. Het is gebaseerd op het model van St. Jean en Audel (2009), dat gebruikt werd in een onderzoek door de Canadese overheid naar de mentor/mentee relatie in het Canadese bedrijfsleven. In het model staan de karakteristieken van de mentor, karakteristieken van de relatie tussen mentor en leerling en het effect van de relatie centraal. Het onderzoek benoemde als belangrijkste resultaat 'het gevoel begrepen te worden'.

Tabel 1. Aspecten van tevredenheid met het mentoraat van de leerling

Karakteristieken van mentor	Karakteristieken van de collectieve en individuele relatie	Ervaren veranderingen als gevolg van het mentorschap
<ul style="list-style-type: none">• Inlevingsvermogen• Aanpassingsvermogen• Vertrouwelijkheid• Begrijpen van de situatie• Krijgen van energie• Beschikbaarheid• Kennis en ervaring• Oplossend vermogen	<ul style="list-style-type: none">• Organisatie van het contact• Wederzijds vertrouwen• Overeenstemming over moreel contract• Anders dan leerling/docent relatie• Intermediair, maar niet alleen• Naast de leerling, niet naast andere docenten	<ul style="list-style-type: none">• Verandering leergedrag• Verandering leerling-resultaten• Toegenomen zelfvertrouwen• Oplossing van problemen• Positieve ontwikkeling binnen de schoolgemeenschap• Vermindering lesuitval• Vermindering schooluitval

INPUT

PROCES

OUTPUT

Het model is gebruikt om de vragenlijst op te stellen ten behoeve van leerlingen en mentoren. Het is een input - proces (throughput) - output model, op grond waarvan wij 'het gevoel begrepen te worden' hebben omgezet in meetbare vragen.

4.2 Het mentoraat binnen de vernieuwingschool

Visie

'Leerlingen worden uitgedaagd, geprikkeld en krijgen voorbeelden en persoonlijke ondersteuning. Ze mogen fouten maken en hier hun les uit trekken. Op natuurlijke wijze leren de leerlingen de verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen beslissingen en levensrichting'.

Organisatie

Deze visie van de school komt sterk tot uitdrukking in de organisatie en vormgeving van het mentoraat. Voor onder- en bovenbouw is het mentoraat verschillend vormgegeven. Omdat dit onderzoek zich beperkt tot 4 havo, volgt hier enkel een beschrijving van het mentoraat zoals het is

vormgegeven in de bovenbouw. Alle leerlingen hebben een mentor. Het aantal leerlingen per mentor is afhankelijk van de omvang van de aanstelling. Voor een fulltime aanstelling is dat rond de vijftien leerlingen. De samenstelling van de groep mentorleerlingen is dus niet gekoppeld aan een klas. Er wordt wel gestreefd wordt naar een mentorgroep samen te stellen die een homogene jaargroep kent, zodat de mentor zo min mogelijk moet schakelen en tussen begeleidingsstijl en inhoudelijke zaken. Dit lukt bijna altijd.

Praktijk

De mentor heeft 2 mentorblokken per week (een blok bestaat uit 90 min.) waar hij of zij de helft van zijn mentorgroep (+/- 7 leerlingen) eerst gezamenlijk ontmoet in een groeps gesprek, waarna er vervolgens ruimte is voor individuele gesprekken. In een groeps gesprek worden o.a. de volgende zaken besproken:

- De wekelijkse leerling nieuwsbrief
- Planning van de roosters die leerlingen zelf wekelijks moeten inplannen
- Loopbaan, oriëntatie en begeleiding (LOB, dit kan zijn het onder de aandacht brengen van open dagen, stagemogelijkheden, enz.)
- Algemene (school)zaken

Daarna gaan de leerlingen in het domein¹ zelfstandig verder aan mentoraat gerichte zaken of ander werk, zodat de mentor de mogelijkheid heeft individuele mentorgesprekken te voeren. Elke leerling heeft minimaal één keer per vier weken (9 à 10 keer per jaar) een persoonlijk gesprek dat meestal tussen de 5 en 30 minuten duurt (Dat betekent dat er per leerling gemiddeld 11 minuten per week beschikbaar is). Tijdens een individueel gesprek, dat (in principe) door de leerling zelf wordt voorbereid, kunnen o.a. de volgende zaken aan de orde komen:

- Wat gaat er goed, wat niet
- Planning, vorige gesprek
- PTA, leerresultaten, herkansingen, waarde van cijfers
- Profielwerkstuk, portfolio, vaardigheden,
- Maatschappelijke stage, vervolgopleiding, individuele loopbaan
- Gedrag, absentie

De gesprekken worden zo veel mogelijk gekoppeld aan de jaaragenda. 2-3 keer per jaar is er bijvoorbeeld een mentorgesprek waarbij de ouders aanwezig zijn en als er een stage, PTA of profielwerkstuk ingeleverd is of moet worden zal dit onderwerp van gesprek zijn.

Als er opvallendheden zijn die de mentor wil bespreken kan dat met de teamcoach. De teamcoach kan vervolgens de casus inbrengen bij het interne zorgteam, dat bestaat uit een zorgcoördinator, schoolmaatschappelijk werker, leerplichtambtenaar, zorgconsulent, sociaal verpleegkundige, politie (op afroep) en jeugdzorg (op afroep). Er kan dan gekeken worden welke extra zorg er nodig en mogelijk is (bijvoorbeeld een faalangst- sova- of agressieregulatie-training).

¹ Ruimte ter omvang van 2 à 3 klassen waar leerlingen zelfstandig en/of in groepsverband kunnen werken.

Van elke mentor wordt verwacht dat zij/hij zich ontwikkelt in deze taak. Daartoe worden binnenschoolse collectieve trainingen gegeven, maar hebben mentoren ook een financieel 'rugzakje' om individueel trainingen te kunnen volgen.

4.3 Het mentoraat binnen de traditionele school

Visie

'De persoon die het begeleidingscontact zoekt, wordt gestimuleerd tot zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid. Hij/zij wordt aangesproken op zijn/haar eigen capaciteiten. Elke begeleidingsrelatie moet gericht zijn op versterking van de autonomie van degene die wordt begeleid. Dit stimuleert het zelfvertrouwen. Met name door groei van het zelfvertrouwen kan iemand zijn problemen overwinnen. Het zien en waarderen van mogelijkheden en kwaliteiten geeft hoop en energie.'

De mentor vervult hierbij een spilfunctie.

Organisatie

In de bovenbouw wordt zoveel mogelijk nagestreefd dat docenten, die een klassikaal vak geven of een ander groot vak tevens mentor zijn. In het vwo is het de bedoeling dat de mentor van de voorexamenklas 'meegaat' naar de examenklas. Samenwerking en overleg met andere partijen binnen de leerlingbegeleiding zorgen ervoor dat de mentor 'in control' kan blijven en het overzicht weet te behouden (spilfunctie). Elke mentor heeft een mentorklas, waarbij het aantal leerlingen varieert tussen de 20 en 25.

Praktijk

De mentor komt zijn leerlingen één keer per week tegen in een voor het mentoraat gereserveerde les. Daarnaast krijgt elke zogenaamde profielmentor 25 uren per jaar binnen het taakbeleid om ook buiten het lesrooster om tijd te investeren in de leerlingen waarvoor hij extra verantwoordelijkheid draagt. Een lesuur staat gelijk aan 50 minuten. Scholing van mentoren is een centraal thema.

Van een mentor wordt verwacht dat hij/zij beschikt over een aantal vaardigheden, of de bereidheid zich te laten scholen op een aantal gebieden (van het voeren van begeleidingsgesprekken tot kennis van hulpstructuren binnen en buiten school, kennis van leerstrategieën en -stijlen) om de mentortaken naar behoren te kunnen uitvoeren.

5 HYPOTHESEN

5.1 Leerlingen

Uit onderzoek blijkt dat leerlingen/mentees het bovenal belangrijk vinden om 'gehoord', respectievelijk begrepen te worden (St. Jean & Audel, 2009). Hoewel St. Jean en Audel geen causaal verband hebben gevonden tussen de hoeveelheid tijd voor leerlingen en gehoord worden is de factor tijd wel een belangrijke voorwaarde om gehoord te worden. Daar de vernieuwingschool haar hele onderwijsvisie heeft ingericht op begeleiden en coachen van leerlingen die zo zelfstandig mogelijk hun ontwikkeling vormgeven en daarvoor ook relatief veel tijd beschikbaar stelt aan het mentoraat,

verwachten wij dat de leerlingen van de vernieuwingschool meer tevreden zijn over de organisatie en vormgeving het mentoraat dan de leerlingen van de traditionele school.

Hypothese 1: Hoe meer tijd er ter beschikking is voor het mentoraat, hoe hoger de tevredenheid over het mentoraat onder leerlingen.

5.2 Mentoren

In wandelgangen en docentenkamers van scholen wordt er nogal eens geklaagd over tijdgebrek voor het goed uitvoeren van mentortaken. Onder verwijzing naar het voorgaande komen wij tot de volgende hypothese:

Hypothese 2: Hoe meer tijd er ter beschikking is voor het mentoraat, hoe hoger de tevredenheid over het mentoraat onder mentoren.

6 METHODE

In dit onderzoek maken wij gebruik van schriftelijke vragenlijsten met zowel open als gesloten vragen. De vragenlijsten kennen hoofdzakelijk een kwantitatieve opzet, maar aan het einde van de vragenlijst zijn de respondenten in een kwalitatief gedeelte in staat gesteld hun mening toe te lichten, beter te verwoorden, of een reflectie te geven op de enquête. Er zijn aparte vragenlijsten voor leerlingen en mentoren (zie bijlagen). Gekozen is om in plaats van een uitgebreide vragenlijst te kiezen voor een beperkt aantal vragen (15) voor de leerlingen omdat uit eerder onderzoek is gebleken dat bij leerlingen de respons lager is bij een lange vragenlijst (Knippels & Luttkhuis, 2011).

6.1 Het kwantitatieve aspect

Aan de hand van een theoretische verkenning en de wijze waarop het mentoraat is vormgegeven op beide scholen zijn korte vragenlijsten samengesteld voor mentoren en leerlingen. Deze vragenlijst wordt op beide scholen afgenomen. Deze vragenlijsten bestaan uit stellingen waarbij respondenten kunnen aangeven in hoeverre ze het eens zijn met de stelling (5-punts Likert schaal) waardoor de meningen op ordinaal meetniveau worden gekwantificeerd.

De vragenlijsten vormen het meetinstrument van het onderzoek en zijn gebaseerd op het model van St-Jean en Audet (2009). De karakteristieken van dit model zijn als volgt aangepast: de kenmerken van de mentor vormen de *input*, de karakteristiek individuele en collectieve relatie vormen de *troughput* (proces) en de tevredenheid is te zien als *output*. Bij de mentorenvragenlijst is het input/throughput/output/ model onderverdeeld in dimensies. Per dimensie moet door de geënquêteerden op meerdere stellingen worden gescoord. Bijvoorbeeld:

1. persoonlijke dimensie	score op stelling geef aan hoe belangrijk u het mentoraat vindt t.o.v. de schoolvakken
2. beleidsdimensie	score op stelling het mentorschap neemt bij mij op school een volwaardige plaats in
3. organisatiedimensie	score op stelling ik ben tevreden over hoe het mentoraat is vormgegeven op onze school
4. middelen dimensie	score op stelling ik ben tevreden over de hoeveelheid tijd die ik heb voor het mentoraat

De tevredenheid van leerlingen, zoals vervat in de leerlingenvragenlijst, wordt beschouwd als 'output' van het mentoraat. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt naar een 'deugdelijkheids-dimensie' en 'tijds-dimensie'. Schematisch is dit weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Vragen per dimensie

Mentoren vragenlijst		
Input	Persoonlijke dimensie	Vragen 5,6,7
	Beleidsdimensie	Vragen 8,9,10
Proces (throughput)	Organisatie dimensie	Vragen
	Middelen dimensie	11,12,13,14,15 Vragen 16,17,18
Output	Resultaatdimensie	Vragen 19,20,21,22
		Open vragen 23,24

Leerlingen vragenlijst		
Output	Resultaatdimensie <i>Tijd</i>	Vragen 5,6,8,10
	Resultaatdimensie	Vragen
	<i>Deugdelijkheid</i>	7,9,11,12,13
		Open vragen 14,15

Met behulp van een factoranalyse zal worden getoetst in hoeverre de variabelen ook mathematisch tot dimensies (factoren) zijn samen te voegen.

6.2 Het kwalitatieve aspect

Aan het eind van de vragenlijsten wordt middels open vragen ruimte geboden voor opmerkingen/aanvullingen. Op deze wijze denken wij een verdiepingsslag te kunnen maken in aanvulling op de meer kwantitatieve gegevens en is de betrouwbaarheid verhoogd. Als respondenten bijvoorbeeld aangeven een bepaalde vraag niet begrepen te hebben kan daar bij het interpreteren van de resultaten rekening mee gehouden worden. Voor de mentoren hebben wij wel gekozen voor een uitgebreidere vragenlijst (23 vragen) omdat we graag de beleving van zo veel mogelijk aspecten in kaart brengen en uit eerder onderzoek (Knippels & Luttikhuis, 2011) niet bleek dat een langere vragenlijst bij mentoren tot een significant lagere respons leidde.

6.3 Selectie respondenten

In dit onderzoek worden per school twee groepen respondenten onderscheiden, te weten alle 4-havoleerlingen en alle bovenbouwmentoren. Door de hele populatie op te nemen in plaats van een steekproef van deze specifieke jaargroep te nemen is er sprake van een verhoogde betrouwbaarheid en validiteit. De leerling-vragenlijsten zijn door de onderzoekers op hun eigen school toegelicht, uitgedeeld en verzameld. De mentorenvragenlijsten zijn op de vernieuwingschool door de coördinator uitgedeeld tijdens een mentorbijeenkomst en op de traditionele school zijn ze in de postvakjes van de mentoren gelegd met een uitleg erbij en aparte verzoek e-mail en herinnerings e-mail.

6.3.1 Leerlingen

De ervaring met en tevredenheid over het mentoraat kan voor leerlingen verschillen per leerjaar. Dat kan zowel persoonlijke als algemene oorzaken hebben. Onder algemene oorzaken vallen bijvoorbeeld leeftijdsfase en ontwikkelingspsychologische factoren. Daarom is het van belang dat er in het onderzoek op beide scholen eenzelfde leerjaar wordt onderzocht. Ook kan de behoefte aan een mentor sterk verschillen gedurende de schoolloopbaan. Het is mogelijk dat een bepaalde vormgeving van het mentoraat meer past bij een bepaalde leeftijdsfase. Zo zou het kunnen zijn, dat voor brugklassers de stijl van de gekozen vernieuwingschool beter past, terwijl bij bovenbouw leerlingen de vormgeving en organisatie van de meer traditionele school meer aansluit. Om die reden wilden we aanvankelijk zowel bovenbouwklassen als onderbouwklassen vergelijken. Uit praktische overwegingen (o.a. tijdsbeperving) en inhoudelijke overwegingen (de vormgeving van het mentoraat in onderbouw en bovenbouw verschilt in de scholen) hebben we besloten te kiezen voor de situatie in de bovenbouw, te meer omdat wij zelf worden opgeleid als eerstegraads docenten. De keuze voor het 4^e leerjaar is genomen, omdat de rol van de mentor, gemiddeld genomen van groter belang zou kunnen zijn dan de andere jaren. Bijvoorbeeld doordat klassen bij elkaar worden gevoegd en er instroom plaatsvindt vanuit vwo en vmbo theoretische leerweg. 4 Havo is in die zin een kruispunt van wegen. De vragenlijsten zijn onder leestijd afgenomen. Daardoor hebben alle aanwezigen de vragenlijst ingevuld. Tijdens het afnemen van de leerlingenvragenlijsten was 11% van de leerlingen op de vernieuwingschool en 5% van de leerlingen van de traditionele school afwezig.

6.3.2 Mentoren

Op de vernieuwingschool wordt het mentoraat in de bovenbouw niet gekoppeld aan klassen, maar aan leerlingen. Afhankelijk van de omvang van de aanstelling krijgt een docent een aantal leerlingen onder zijn/haar hoede (mentorgroep). Om zoveel mogelijk de Ausgangssituatie vergelijkbaar te houden, werden alleen mentoren meegenomen die minimaal 15 mentorleerlingen hebben. Van de mentoren was de non respons op de vernieuwingschool 13% en op de traditionele school zo'n 50%. Tabel 3 toont in schema de uiteindelijke aantallen respondenten per school.

Tabel 3: Aantal respondenten in schema

Traditionele school	versus	Vernieuwingschool
Leerlingen uit 4 havo (113)		Leerlingen 4 havo (50)
mentoren bovenbouw (14)		mentoren bovenbouw (13)

6.4 Analyse methode

De twee scholen worden met elkaar vergeleken door een T-toets uit te voeren. Daarmee wordt berekend of de gemiddelde scores op de vragen uit de vragenlijsten van de ene school significant afwijken van de gemiddelde scores van de andere school.

Omdat we de vragenlijst gerelateerd hebben aan een theoretisch framework (St. Jean & Audel, 2009) hebben we eerst onderzocht in hoeverre onze vragen-dimensie koppeling (in statistische terminologie: vragen-factor koppeling) rekenkundig aansluit. Aangenomen is dat de afzonderlijke vragen onder te brengen zijn in overkoepelende factoren. Theoretisch kwamen wij op een 'tijd-factor' die een reflectie is van de vragen die betrekking hebben op de hoeveelheid en frequentie van

het tijdsaspect dat de mentor inruimt voor de leerling en op een 'deugdelijkheid-factor' die een weerslag is van de competenties van de mentor(ik heb een goede mentor/mijn mentor begrijpt me etc).

Een berekening van de Cronbach's alpha laat zien dat interne consistentie van de vragen (doorgaans aangeduid met de term 'betrouwbaarheid/reliability') van beide factoren beneden het aanvaardbaar peil is om te kunnen spreken van een valide factor. De tijd-factor geeft een Cronbach's alpha van 0,338 en de deugdelijkheid-factor 0,362. Het weglaten van de stelling 'ik vind dat we onnodig vaak een mentor-gesprek hebben' verhoogt de Cronbach's alpha van de kwantitatieve factor tot 0,599 en het verwijderen van de vraag 'mijn mentor wil te veel van me weten' zou de alpha score van de deugdelijkheid-factor verhogen tot 0,770. Om inhoudelijke redenen is besloten hier van af te zien. Het mathematisch laten bepalen van een aantal factoren (met een principle component factor analyse) levert twee factoren op met een eigenwaarde van boven de 1, waardoor er ook hieruit twee classificeerbare factoren (latente variabelen) naar voren komen. Omdat hierbij echter de inhoudelijke gronden ontbreken en het met 10 variabelen niet noodzakelijk is een datareductie uit te voeren is gekozen om de data te analyseren met alle afzonderlijke variabelen.

Ook in de vragenlijst van de mentoren zijn vragen ondergebracht in dimensies: 1. Persoonlijke dimensie 2. Beleidsdimensie 3. Organisatie dimensie 4. Middelen dimensie en 5. Resultaat dimensie. Een berekening van de Cronbach's Alpha toont aan dat de vragen binnen de dimensies niet voldoende samenhang tonen om te gefundeerd te kunnen spreken over een overkoepelend concept dat in plaats van de afzonderlijke vragen kan worden getest (de Cronbach's Alpha was achtereenvolgens 0,462; 0,626; 0,054; 0,664 en 0,664). Door vragen te verwijderen uit de dimensies zouden de Cronbach's alpha's verbeterd kunnen worden, maar omdat we van mening zijn dat de alle vragen van toegevoegde waarde zijn is, evenals bij de analyse van de leerlingen, gekozen voor het vergelijken van alle afzonderlijke vragen in plaats van het vergelijken van de vijf dimensies.

7 RESULTATEN

7.1 Resultaten kwantitatieve data analyse leerlingen

Tabel 4 toont de resultaten van de onafhankelijke T-test, waar significante verschillen zijn geconstateerd. Leerlingen van de vernieuwingschool hebben gemiddeld genomen meer formele contactmomenten met hun mentoren ($M = 3,000$; $SE = 0,330$) dan de leerlingen van de traditionele school (school 't'; $M = 0,911$; $SE = 0,047$). Dit is een significant verschil ($t(48,890) = -6,265$, $p < 0,05$). Op de overige stellingen scoren de scholen gemiddeld genomen vrijwel identiek, uitgezonderd de stelling 'ik vind het fijn zoals het mentoraat is georganiseerd'. Daar is een significant verschil gevonden tussen de scholen ($t(161) = 2,463$, $p < 0,05$). Leerlingen van de traditionele school scoren significant hoger ($M = 3,513$; $SE = 0,08$), in vergelijking tot de vernieuwingschool ($M = 3,150$; $SE = 0,116$).

Tabel 4: Gemiddelde scores per schooltype

	Type school		t	df
	Gemiddelde score traditionele school	Gemiddelde score vernieuwings- School		
aantal gesprekken gehad dit schooljaar	0,911 (0,047)	3,00 (0,330)	-6,265**	48,890
ik kan bij mijn mentor altijd terecht	3,858 (0,087)	3,647 (0,128)	1,360	162
ik kan bij mijn mentor net ALLES terecht	3,469 (0,099)	3,5490 (0,141)	-0,454	162
ik vind we onnodig vaak een mentor gesprek hebben	2,301 (0,101)	2,012 (0,141)	1,579	162
mijn mentor wil te veel van mij weten	1,036 (0,089)	0,784 (0,120)	-1,610	162
er is genoeg tijd om alles te bespreken	3,956 (0,074)	4,000 (0,013)	-0,314	162
mijn mentor begrijpt me	3,652 (0,085)	3,804 (0,131)	-1,173	161
mijn mentor helpt me goed	3,974 (0,084)	3,804 (0,131)	1,146	79,350
ik vind het fijn zoals het m is georganiseerd	3,513 (0,083)	3,150 (0,116)	2,463**	161

N.B. Antwoordmogelijkheden voor de stellingen: schaal van 1 tot 5 waarbij 1 helemaal mee oneens en 5 helemaal mee eens betekent. Standard error is onder het gemiddelde tussen haakjes weergegeven. ** = $p \leq 0,05$.

7.2 Aanvullende analyses

7.2.1 Verschil jongens/meisjes

Uit interesse in eventuele verschillen tussen jongens en meisjes is er een aanvullende analyse uitgevoerd waarbij niet alleen de scholen zijn vergeleken, maar ook een vergelijking is gemaakt van de groep meisjes en jongens. De resultaten daarvan zijn weergegeven in tabel 5. Het blijkt dat zowel de meisjes als de jongens op de vernieuwingschool significant vaker een individueel mentor gesprek hebben (meisjes: $t(24,031) = -4,478$, $p < 0,05$; jongens: $t(23,733) = -5,080$, $p < 0,05$). Voor de meisjes ligt dit gemiddelde op 2,708; SE ,392 tegenover $M = 0,932$; SE = 0,059 op de traditionele school). En voor de jongens ligt het gemiddelde op 2,913; SE 0,392 tegenover $M = 0,882$; SE = 0,0774 op de traditionele school). Verder vinden de meisjes op de vernieuwingschool significant nog minder ($t(81) = 2,140$, $p < 0,05$). dat hun mentor te veel van hen wil weten ($M = 1,500$; SE = 0,120) dan de leerlingen van de traditionele school ($M = 1,949$; SE = 0,124). Daar staat tegenover dat de meisjes van de traditionele school significant meer tevreden zijn ($t(80) = 3,053$, $p < 0,05$) over hoe het mentoraat is georganiseerd ($M = 3,746$; SE = 0,104) dan de meisjes van de vernieuwingschool ($M = 3,130$; SE = 0,181). Voor de jongens zijn er behalve het aantal mentorgesprekken geen significante verschillen gevonden.

Tabel 5: Gemiddelde scores per schooltype en sekse

	Sekse	Type school		t	df
		Gemiddelde score traditionele school	Gemiddelde score vernieuwings- School		
aantal gesprekken gehad dit schooljaar	M	0,882 (0,077)	2,913 (0,392)	-5,080**	23,733
	V	0,932 (0,058)	2,708 (0,392)	-4,478**	24,031
ik kan bij mijn mentor altijd terecht	M	3,941 (0,121)	3,583 (0,190)	1,641	73
	V	3,746 (0,127)	3,875 (0,163)	-0,575	81
ik kan bij mijn mentor net ALLES terecht	M	3,490 (0,152)	3,500 (0,120)	-0,038	73
	V	3,424 (0,137)	3,701 (0,213)	-1,119	81
ik vind we onnodig vaak een mentor gesprek hebben	M	2,601 (0,175)	2,125 (0,220)	1,628	73
	V	2,000 (0,108)	2,000 (0,200)	0,000	81
mijn mentor wil te veel van mij weten	M	2,098 (0,135)	2,000 (0,159)	0,435	73
	V	1,949 (0,124)	1,500 (0,120)	2,140**	81
er is genoeg tijd om alles te bespreken	M	4,020 (0,107)	4,125 (0,174)	-0,539	73
	V	3,864 (0,104)	3,953 (0,175)	-0,476	81
mijn mentor begrijpt me	M	3,647 (0,134)	3,875 (0,202)	-0,952	73
	V	3,621 (0,115)	3,854 (0,179)	-1,098	80
mijn mentor helpt me goed	M	3,882 (0,100)	3,604 (0,173)	1,485	73
	V	4,000 (0,097)	4,104 (0,170)	-0,559	81
ik vind het fijn zoals het m is georganiseerd	M	3,235 (0,130)	3,271 (0,156)	-0,163	73
	V	3,746 (0,104)	3,130 (0,181)	3,053**	80

N.B. Antwoordmogelijkheden voor de stellingen: schaal van 1 tot 5 waarbij 1 helemaal mee oneens en 5 helemaal mee eens betekent. Standard error is achter het gemiddelde tussen haakjes weergegeven. ** = $p \leq 0,05$.

7.2.2 Verschil mannelijke/vrouwelijke mentoren

Een vergelijkbare analyse is uitgevoerd om te kijken of er verschillen zijn tussen de scholen gekeken naar mannelijke en vrouwelijke mentoren afzonderlijk. Hieruit blijkt dat er een significant verschil is ($t(38) = 2,946$, $p < 0,05$) tussen de schooltypen in die zin dat de leerlingen van de vernieuwingschool nog minder van hun vrouwelijke mentoren vinden dat ze te veel over hen willen weten ($M = 1,500$; $SE = 0,127$) dan de leerlingen van de traditionele school ($M = 2,222$; $SE = 0,222$). Ook blijkt dat leerlingen met een mannelijke mentor van de traditionele school significant meer tevreden zijn ($t(118) = 2,854$, $p < 0,05$) met hoe het mentoraat is georganiseerd ($M = 3,521$; $SE = 0,091$) dan de leerlingen op de vernieuwingschool ($M = 2,962$; $SE = 0,171$). Als de tevredenheid van leerlingen, (jongens en meisjes van de scholen samen genomen), wordt gerelateerd aan de vraag of zij een mentrix of mentor hebben, ontstaan de in tabel 6 opgenomen opvallende verschillen op een viertal deugdelijkheids variabelen. Hoewel leerlingen met mannelijke mentoren een hoge score toekennen op de variabelen, geven zij een significant hogere score als zij een mentrix hebben.

Tabel 6: Gemiddelde scores per sekse van de mentor (enkel significante resultaten)

	Sekse vd mentor	Gemiddelde score (M)	t	df
ik kan bij mijn mentor altijd terecht	M	3,708 (0,086)	-3,003**	92,079
	V	4,125 (0,109)		
ik kan bij mijn mentor net ALLES terecht	M	3,333 (0,094)	-3,993**	74,311
	V	4,025 (0,145)		
mijn mentor begrijpt me	M	3,613 (0,087),	-2,701**	83,581
	V	4,013 (0,119)		
mijn mentor helpt me goed	M	3,838 (0,072)	-2,699**	158
	V	4,2125 (0,688)		

N.B. Antwoordmogelijkheden: schaal van 1 tot 5 waarbij 1 helemaal mee oneens en 5 helemaal mee eens betekent. Standard error is achter het gemiddelde tussen haakjes weergegeven. ** = $p \leq 0,05$.

7.3 Resultaten kwantitatieve data analyse mentoren

Tabel 7 toont de resultaten van de onafhankelijke T-test van de mentorenvragenlijst. De mentoren van de traditionele school en de vernieuwingschool verschillen weinig (significant) in hun respons op de meeste van de stellingen. Zo zijn zij het eens over de relatieve belangrijkheid van het mentoraat, over hun bekwaamheid en over de vraag of ze eigenlijk liever geen mentor zouden willen zijn. Ook liggen ze op een lijn wat betreft hun mening over de beleidsdocumentatie, de volwaardigheid van het mentoraat binnen de school, de tevredenheid over de mate van uitwisseling van successen en uitdagingen met collega's en leidinggevenden, de rol van loopbaanoriëntatie binnen het mentoraat, de (mogelijkheid tot) contact met het Zorg advies team (ZAT) en de werkverdeling tussen leidinggevende en mentor. En tot slot zijn ze het eens over de hoeveelheid tijd die men ter beschikking heeft, de hoeveelheid van de begeleiding vanuit de school, de effecten van het mentoraat op de resultaten, welbevinden en sociale gedrag van de leerlingen en over de primaire taak van het mentoraat.

Er zijn echter ook verschillen. Zo tonen de mentoren van de vernieuwingschool zich gemiddeld genomen meer tevreden met de vormgeving van het mentoraat ($M = 4,000$; $SE = 0,113$) dan de mentoren van de traditionele school ($M = 3,500$; $SE = 0,228$). Dit is een significant verschil ($t(18,933) = -1,961$, $p < 0,05$). De mentoren van de traditionele school geven een significant ($t(25) = 2,414$; $p < 0,05$) hoger gemiddelde score voor het op elk gewenst moment te kunnen beschikken over relevante informatie ($M = 4,286$; $SE = 0,163$) in vergelijking tot de vernieuwingschool ($M = 3,654$; $SE = 0,207$). Daar staat tegenover dat de mentoren van de vernieuwingschool significant meer tevreden zijn over de inhoud van de begeleiding vanuit hun school ($M = 3,769$; $SE = 0,166$) dan de mentoren van de traditionele school ($M = 3,077$; $SE = 0,237$).

Tabel 7: Gemiddelde scores per schooltype

	Type school		t	df
	Gemiddelde score traditionele School (N =14)	Gemiddelde score vernieuwings- school ((N =13)		
Geef aan hoe belangrijk u het mentoraat vindt t.o.v. de schoolvakken ²	2,7143 (0,194)	2,615 (0,213)	0,344	25
Ik wil eigenlijk geen mentor zijn	0,643 (0,289)	0,692 (0,128)	0,121	25
Ik voel mij bekwaam als mentor	3,9286 (0,305)	4,000 (0,160)	-0,203	25
Inhoud en doelstelling(en) t.a.v het mentoraat zijn duidelijk opgenomen in beleidsdocumenten van de school	4,000 (0,347)	4,036 (0,200)	-0,094	25
Het mentorschap neemt bij mij op school een volwaardige plaats in	4,286 (0,163)	4,385 (0,140)	18,933	25
Ik ben tevreden over hoe het mentoraat is vormgegeven op onze school	3,500 (0,228)	4,000 (0,013)	-1,961**	18,933
Ik kan op elk moment beschikken over alle relevante informatie over mijn mentorleerlingen	4,286 (0,163)	3,654 (0,207)	2,414**	25
Loopbaanoriëntatie behoort tot de taak van de decaan, niet tot die van de mentor	3,974 (0,084)	3,804 (0,131)	-0,951	25
Er is, als daar aanleiding toe is, (mogelijkheid tot) voldoende contact met het Zorg advies team (ZAT)	3,513 (0,083)	3,150 (0,116)	0,534	24
Ik ben tevreden over de werkverdeling tussen mentor en afdelingsleider	3,643 (0,337)	3,643 (0,337)	-0,161	25
Ik ben tevreden over de hoeveelheid tijd die ik ter beschikking heb voor het mentoraat	3,643 (0,249)	3,692 (0,175)	-1,012	24
Ik ben tevreden over de <i>hoeveelheid</i> begeleiding vanuit de school (mbt het mentoraat)	3,308 (0,237)	3,354 (0,144)	-0,832	19,785
Ik ben tevreden over de <i>inhoud</i> v.d. begeleiding vanuit de school (mbt het mentoraat)	3,077 (0,265)	3,769 (0,166)	-2,216**	24
De resultaten van mijn mentorleerlingen verbeteren door het mentoraat	3,231 (0,231)	3,539 (0,144)	-1,131	24
Het welbevinden van mijn mentorleerlingen verbetert door het mentoraat	4,077 (0,178)	4,049 (0,089)	0,194	24
Het sociaal gedrag van mijn mentorleerlingen verbetert door het mentoraat	3,615 (0,180)	4,000 (0,113)	-1,806	20,184
Het mentoraat moet er in de eerste plaats op gericht zijn om schooluitval te voorkomen	2,077 (0,239)	2,846 (0,296)	-2,020	24

N.B. Antwoordmogelijkheden: schaal van 1 tot 5 waarbij 1 helemaal mee oneens en 5 helemaal mee eens betekent. Standard error is onder het gemiddelde tussen haakjes weergegeven. ** = $p \leq 0,05$.

² (1= vakken belangrijker; 3= neutraal; 5 = mentoraat belangrijker)

7.4 Aanvullende analyses mentoren

7.4.1 Al dan niet recente ervaring in leerjaar 4

Omdat leerjaar 4 een specifiek jaar is, is gekeken of er verschillen zijn tussen mentoren die recente ervaring hebben in leerjaar 4 (de afgelopen drie jaar) en mentoren die dat niet hebben. Vanwege een beperkt aantal mentoren is hierbij niet tegelijkertijd gekeken naar verschillen tussen de scholen. De significante resultaten zijn weergegeven in tabel 8. Mentoren die recente ervaring hebben in leerjaar 4 voelen zich significant meer bekwaam als mentor ($t(25) = -2,662$; $p < 0,05$) in vergelijking tot hun collega's zonder recente ervaring in dit leerjaar ($M = 4,333$; $SE = 0,159$ tegenover $M = 3,500$; $SE = 0,289$). Daarnaast hebben zij verschillende opvattingen over de taken van een mentor. Zo vinden mentoren met recente ervaring in leerjaar 4 gemiddeld genomen meer dat loopbaanoriëntatie minder tot hun eigen taak en meer tot die van de decaan behoort ($M = 3,033$; $SE = 0,260$), dan mentoren die geen recente ervaring hebben in leerjaar 4 ($M = 2,250$; $SE = 0,279$). Dit verschil is net niet meer statistisch significant met bij de gekozen alpha van 0,05 ($t(25) = -2,044$; $p = 0,052$); maar vanwege een aanzienlijk effect en het lage aantal respondenten is besloten dit resultaat toch te beschrijven (omdat resultaten bij een gering aantal respondenten minder snel significant zijn). Tot slot vinden mentoren met recente ervaring in leerjaar 4 significant meer ($t(24) = -2,086$; $p < 0,05$); dat het mentoraat in eerste plaats erop gericht moet zijn om schooluitval te voorkomen ($M = 2,800$; $SE = 0,243$ tegenover $M = 2,000$; $SE = 0,302$).

Tabel 8: Gemiddelde scores van mentoren met- versus mentoren zonder ervaring in leerjaar 4 (enkel significante resultaten)

	Ervaring leerjaar 4	Gemiddelde score (M)	t	df
Ik voel mij bekwaam als mentor	Nee	3,500 (0,289)	-2,662**	25
	Ja	4,333 (0,059)		
Loopbaanoriëntatie behoort tot de taak van de decaan, niet tot die van de mentor	Nee	2,250 (0,279)	-2,044*	25
	Ja	3,033 (0,260)		
Het mentoraat moet er in de eerste plaats op gericht zijn om schooluitval te voorkomen	Nee	2,00(0,302)	-2,086**	24
	Ja	2,800 (0,243)		

N.B. Antwoordmogelijkheden: schaal van 1 tot 5 waarbij 1 helemaal mee oneens en 5 helemaal mee eens betekent. Standard error is achter het gemiddelde tussen haakjes weergegeven. ** = $p \leq 0,05$. * = 0,052

7.4.2 Man - vrouw

Ook is een aanvullende analyse gedaan waarbij wederom de mentoren van beide scholen zijn samengenomen en gekeken is of er verschillen zijn tussen mannelijke en vrouwelijke mentoren. Daarbij blijkt dat er geen significante verschillen zijn. Op één stelling is er bijna sprake van significantie ($t(23,265) = 2,007$; $p = 0,057$), zodat we dit verschil toch noemen. Het betreft de stelling waarbij de relatieve belangrijkheid van het mentoraat ten opzichte van de vakken werd gevraagd aan te geven. Mannen geven aan dat ze gemiddeld genomen de vakken iets belangrijker vinden dan het mentoraat ($M = 2,500$; $SE = 0,185$) terwijl vrouwen evenveel waarde toekennen aan mentoraat en de vakken ($M = 3,000$; $SE = 0,167$), zie ook tabel 9.

Tabel 9: Gemiddelde scores per sekse van de mentor

	Sekse vd mentor	Gemiddelde score (M)	t	df
Geef aan hoe belangrijk u het mentoraat vindt t.o.v. de schoolvakken ³	M	2,500 (0,185)	2,007*	23,265
	V	3,000 (0,167)		

N.B. Antwoordmogelijkheden: schaal van 1 tot 5 waarbij 1 = vakken belangrijker; 3= neutraal; 5 = mentoraat belangrijker. Standard error is achter het gemiddelde tussen haakjes weergegeven. * p = 0,057.

7.5 Resultaten kwalitatieve data analyse leerlingen en mentoren

Zowel de leerling-vragenlijst als de docentenvragenlijst kenden twee open vragen. Een volledig overzicht van de antwoorden op de open vragen is gegeven in bijlage 3 en een analyse van de hiervan is weergegeven in bijlage... In algemene zin kan worden opgemerkt dat de kwalitatieve data in het verlengde liggen van de resultaten van de kwantitatieve dataverzameling.

Zo gebruiken veel leerlingen de vraag over wat er verbeterd zou kunnen worden aan het mentoraat, om nog eens duidelijk te maken dat zij tevreden zijn.

Bij de beantwoording van dezelfde vraag door de docenten wordt het vaakst aangegeven dat zij meer tijd/formatie zouden willen voor hun mentortaken (aangedragen door 21% van de mentoren van de traditionele school en 33% van de mentoren van de vernieuwingschool).

Uit de resultaten van de open vragen blijkt weinig tot geen verschil te zien tussen de traditionele- en vernieuwende school.

8 CONCLUSIE EN DISCUSSIE

In dit onderzoek zijn twee scholen, een traditionele school en een vernieuwingschool, vergeleken op de tevredenheid over het mentoraat bij zowel leerlingen als mentoren. Vanwege de belangrijke positie die het mentoraat op een school inneemt (Veugelers, 2010; St. Jean & Audel, 2009) en de grote verschillen in vormgeving en de organisatie van het mentoraat in de twee schooltypen is het onderzoeken van de tevredenheid een relevant thema. Daarbij is het interessant een onderscheid te kunnen maken tussen leerlingen en mentoren omdat het voor beide partijen een belangrijk (leerlingen) en groot (mentoren) onderdeel is van hun schoolcarrière.

Uit het onderzoek komt allereerst naar voren dat het aantal individuele contacturen tussen mentor en leerlingen enorm verschilt (tussen begin van het schooljaar en november gemiddeld 0,9 uur op de traditionele school versus gemiddeld 3 uur op de vernieuwingschool). Daarbij is het opmerkelijk dat de leerlingen van de verschillende scholen nauwelijks verschillen qua tevredenheid. Sterker nog, de leerlingen van de traditionele school scoren hoger op de stelling 'ik vind het fijn zoals het mentoraat is georganiseerd', ondanks dat ze minder contacturen hebben met hun mentor. De vraag 'ik vind dat we onnodig vaak een mentorgesprek hebben' wordt gemiddeld genomen door beide scholen negatief beantwoord. Het lijkt er daardoor op dat de leerlingen die de vragenlijst hebben ingevuld een onderscheid weten te maken tussen tevredenheid over de hoeveelheid contacturen en de vormgeving van het organisatorische aspect van het mentoraat door hun school.

³ (1= vakken belangrijker; 3= neutraal; 5 = mentoraat belangrijker)

Gekeken naar de sekseverschillen is opvallend dat vooral meisjes ontkrachten dat hun mentoren te veel van hen wil weten. Er is daarbij ook nog een verschil tussen de scholen gevonden: meisjes van de vernieuwingschool ontkrachten de stelling 'mijn mentor wilt te veel van me weten' nog meer dan de meisjes van de traditionele school. Gezien het informele, soms zelfs amicale contact tussen leerlingen en mentoren op de vernieuwingschool is dat verklaarbaar. Op een lijn ligt de bevinding dat meisjes gemiddeld nog sterker de stelling ontkrachten dat ze onnodig vaak een mentorgesprek hebben. Andere gevonden sekseverschillen gaan over de leerling-tevredenheid met hun mentoren. Hoewel leerlingen gemiddeld genomen tevreden zijn met hun mannelijke mentor, zijn leerlingen met een vrouwelijke mentor méér tevreden. Dit blijkt uit aspecten als betere beschikbaarheid, begrip en de verscheidenheid aan onderwerpen waarmee leerlingen terecht kunnen bij hun mentor en het daadwerkelijk geholpen worden.

Ook de mentoren van de verschillende schooltypen blijken nauwelijks te verschillen in tevredenheid. De mentoren van de vernieuwingschool zijn wel nog iets tevredener met de vormgeving van het mentoraat en de inhoud van de begeleiding met betrekking tot het mentoraat. Wellicht dat het hoger aantal beschikbare uren en de grotere rol die het mentoraat krijgt toebedeelt hiervoor een verklaring is. Daar staat tegenover dat de mentoren van de traditionele school tevredener zijn over 'het elk moment kunnen beschikken van relevante informatie'. Aanvullende analyses tonen amper verschillen in mentoren die al dan niet (recente) ervaring hebben met leerjaar 4, evenals er amper verschillen zijn tussen mannelijke en vrouwelijke mentoren. Één verschil is noemenswaardig: mannen kennen gemiddeld genomen iets meer waarde toe aan hun vak dan aan het mentoraat, terwijl vrouwen evenveel waarde toekennen aan hun vak als aan het mentoraat. Hoewel de verschillen niet heel erg drastisch zijn bevestigt dit toch de stereotypen van het 'harde' en zakelijke als zijnde mannelijke kwaliteiten en het empathische en verzorgende als zijnde vrouwelijke kwaliteiten. Wellicht dat de hogere tevredenheid met vrouwelijke mentoren door leerlingen met deze toewijding te maken heeft. Het zou immers goed kunnen zijn dat degene die zijn taak belangrijker acht, zich er meer voor in zal zetten. Hoewel sekse verschillen niet het hoofdthema van dit praktijk gericht onderzoek was, blijkt het wel een interessant en relevant gebied dat verdere aandacht verdient. Moge deze bevinding toekomstige pgo-studenten en andere onderzoekers inspireren tot het doen van verder onderzoek op dit gebied.

Opmerkelijk is verder dat verhoudingsgewijs meer leerlingen van de vernieuwingschool aangeven meer tijd en aandacht voor communicatie te vragen terwijl dat door de organisatie en vormgeving op hun school al veel meer het geval lijkt te zijn dan op de traditionele school. Aanbod roept blijkbaar vraag op. Ook bij de mentoren valt op dat de meeste aanbevelingen op beide scholen gaan over meer tijd/formatie. Ook hier zijn het verhoudingsgewijs meer mentoren van de vernieuwingschool die meer tijd willen (een vijfde op de traditionele school en een derde op de vernieuwingschool). Wellicht dat er sprake is van een voorselectie: leerlingen en docenten die meer behoefte hebben aan intensieve(re) begeleiding en begeleiden komen wellicht eerder op de vernieuwingschool dan de kinderen en docenten die op de traditionele school terecht komen. Het zou ook kunnen dat deze uitzonderlijke resultaten oorzaak zijn van een mondigere leerlingpopulatie op de vernieuwingschool. Deze mondigheid is ten eerste toe te schrijven aan een stedelijke leerlingpopulatie van de vernieuwingschool- versus een wat 'dorpser' karakter van de traditionele school-leerlingpopulatie en zou nog eens versterkt kunnen zijn door het onderwijstype omdat de leerlingen geleerd wordt met meer zelfstandigheid en reflectie in hun eigen ontwikkeling vorm te geven. Het is goed mogelijk dat dit leidt tot een algemeen kritischer houding van de

vernieuwingsschool-leerlingpopulatie. Eveneens een interessante vraag voor toekomstig onderzoek, waarin hopelijk een groter aantal vernieuwingscholen en traditionele scholen worden opgenomen.

Tot slot is nog een belangrijke kanttekening bij de eerdere opmerkingen over de geringe verschillen tussen de onderzochte scholen op zijn plaats: dit onderzoek richtte zich op de vergelijking van een traditionele en vernieuwend onderwijstype. Generalisatie is echter niet mogelijk vanwege de omvang en selectie keuze van de scholen. Het betreft scholen waar de onderzoekers stage liepen en derhalve niet willekeurig geselecteerd uit het totaal van vernieuwende- en traditionele scholen in Nederland. Ook is de mentoren-steekproef van de traditionele school niet optimaal vanwege de selectie van de respondenten. Alle mentoren zijn benaderd om te participeren, maar ongeveer de helft van de mentoren heeft aan deze oproep gehoor gegeven. Het is onduidelijk of deze groep significant andere resultaten opgeleverd heeft dan gehele mentoren populatie gedaan zou hebben. Aan de andere kant wil dat ook weer niet zeggen dat het geen betrouwbaar en relevant onderzoek is. Een respons van 30% is in de sociale wetenschappen al behoorlijk te noemen. Daarnaast geeft het de onderzochte scholen een degelijk inzicht in de tevredenheid van leerlingen en mentoren met het mentoraat zoals dat is georganiseerd binnen hun school, en het geeft vergelijkingsmateriaal met een andere school.

9 AANBEVELINGEN

Met aanbevelingen voor de scholen kunnen wij terughoudend zijn, daar uit het kwantitatieve vragenlijst gedeelte evenals uit de open vragen blijkt dat zowel de meeste leerlingen als mentoren tevreden tot zeer tevreden zijn over de organisatie en vormgeving van het mentoraat op hun school. De aanbevelingen die leerlingen gedaan hebben zijn divers en lijken over het algemeen erg op de persoonlijke mentor gericht. Wat verschillende leerlingen van beide scholen wel aangeven is dat ze meer inspraak wensen in de keuze van de mentor en/of termijn van het houden van dezelfde mentor. Hoewel dit organisatorische moeilijkheden met zich mee zou kunnen brengen, zouden scholen kunnen proberen aan deze wens tegemoet te komen. Een degelijke mentor-leerlingrelatie is immers in ieders voordeel.

10 LITERATUURLIJST

- Bijlstra, J.O. & Kooij, C.G. van de (2003). Voortgezet onderwijs tobt met zorgleerlingen. *Didactief jan/feb*.
- Groothuis, M. & Verkuyl, H., (2008). *Mentor in het Voortgezet Onderwijs*. Baarn: Nelissen.
- Knippels, V. & Luttikhuis, M. (2011). *Verwachtingen over het mentoraat*. Utrecht: IVLOS.
- Luigies, Erik (2006). *Peer support: leerlingen ondersteunen elkaar binnen een nieuw didactische concept*. 's-Hertogenbosch: CINOP.
- St-Jean, E. & Audet, J. (2009) *Factors leading to satisfaction in a mentoring scheme for novice entrepreneurs*. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 7(1), 148-161.
- Veugelers, W. (2010). Moral Values in Teacher Education. In P. Peterson, E. Baker & B. McGaw (Eds.), *International Encyclopedia of Education* (pp. 660-665). Oxford: Elsevier.

Bijlage 1. Leerlingvragenlijst

Vragenlijst leerlingen HAVO 4

1. Naam school:.....
2. Ik ben man/vrouw (doorhalen wat niet van toepassing is)
3. Mijn mentor is man/vrouw (doorhalen wat niet van toepassing is)
4. Dit is het ... jaar dat ik deze mentor heb. (vul aantal in)
5. Ik heb dit jaar ... keer een individueel mentorgesprek gehad (vul aantal in)

Geef bij de volgende stellingen aan in hoeverre je het eens bent (omcirkel het getal dat dit het beste benadert).

6. Ik heb het gevoel dat ik altijd bij mijn mentor terecht kan

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

7. Ik heb het gevoel dat ik met alles bij mijn mentor terecht kan

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

8. Ik vind dat we onnodig vaak een mentorgesprek hebben

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

9. Ik vind dat mijn mentor te veel van me wil weten

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

10. Tijdens een mentorgesprek is er genoeg tijd om alles te bespreken

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

11. Mijn mentor begrijpt me

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

12. Mijn mentor helpt me goed als ik een vraag of probleem heb

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

13. Ik vind het fijn zoals het mentoraat op deze school is georganiseerd

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

zoz

14. Hoe zou het mentoraat verbeterd kunnen worden? (deze vraag gaat niet over jouw persoonlijke mentor, maar over het mentoraat op deze school)

.....

.....

.....

15. Dit wil ik nog kwijt over het mentoraat op deze school of over deze vragenlijst:

.....

.....

.....

BEDANKT VOOR HET MEEWERKEN AAN DIT ONDERZOEK!

Bijlage 2. Mentorenvragenlijst

1. Naam school:
2. Ik ben: man/vrouw (doorhalen wat niet van toepassing is)
3. Ik heb ... jaar ervaring als mentor
4. Ik heb de afgelopen 3 jaar wel/geen ervaring als mentor in leerjaar 4 (doorhalen wat niet van toepassing is)

Omcirkel bij de volgende stellingen steeds het cijfer dat uw mening/situatie het beste weergeeft:

Persoonlijke dimensie

5. Geef aan hoe belangrijk u het mentoraat vindt t.o.v. de schoolvakken

Vakken belangrijker	1	2	3	4	5	Mentoraat belangrijker
---------------------	---	---	---	---	---	------------------------

6. Ik wil eigenlijk geen mentor zijn.

Heel erg oneens	1	2	3	4	5	Heel erg eens
-----------------	---	---	---	---	---	---------------

7. Ik voel mij bekwaam als mentor.

Heel erg oneens	1	2	3	4	5	Heel erg eens
-----------------	---	---	---	---	---	---------------

Beleidsdimensie

8. Inhoud en doelstelling(en) t.a.v het mentoraat zijn duidelijk opgenomen in beleidsdocumenten van de school

Nee/weet niet	1	2	3	4	5	Ja, duidelijk en bekend
---------------	---	---	---	---	---	-------------------------

9. Het mentorschap neemt bij mij op school een volwaardige plaats in

Heel erg oneens	1	2	3	4	5	Heel erg eens
-----------------	---	---	---	---	---	---------------

10. Successen en uitdagingen m.b.t. het mentoraat komen in de relatie tussen mentoren en (school)leiding voldoende aan bod

Heel erg oneens	1	2	3	4	5	Heel erg eens
-----------------	---	---	---	---	---	---------------

11. Successen en uitdagingen m.b.t. het mentoraat komen bij collega-mentoren onderling voldoende aan bod

Heel erg oneens	1	2	3	4	5	Heel erg eens
-----------------	---	---	---	---	---	---------------

Organisatie dimensie

12. Ik ben tevreden over hoe het mentoraat is vormgegeven op onze school

Heel erg oneens	1	2	3	4	5	Heel erg eens
-----------------	---	---	---	---	---	---------------

13. Ik kan op elk moment beschikken over alle relevante informatie over mijn mentorleerlingen

Heel erg oneens	1	2	3	4	5	Heel erg eens
-----------------	---	---	---	---	---	---------------

14. Loopbaanoriëntatie behoort tot de taak van de decaan, niet tot die van de mentor

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

15. Er is, als daar aanleiding toe is, (mogelijkheid tot) voldoende contact met het Zorg advies team (ZAT)

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

16. Ik ben tevreden over de werkverdeling tussen mentor en afdelingsleider

Heel erg eens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

Middelen dimensie

17. Ik ben tevreden over de hoeveelheid tijd die ik ter beschikking heb voor het mentoraat

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

18. Ik ben tevreden over de hoeveelheid begeleiding vanuit de school (mbt het mentoraat)

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

19. Ik ben tevreden over de inhoud v.d. begeleiding vanuit de school (mbt het mentoraat)

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

Resultaatdimensie

20. De resultaten van mijn mentorleerlingen verbeteren door het mentoraat

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

21. Het welbevinden van mijn mentorleerlingen verbetert door het mentoraat

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

22. Het sociaal gedrag van mijn mentorleerlingen verbetert door het mentoraat

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

23. Het mentoraat moet er in de eerste plaats op gericht zijn om schooluitval te voorkomen

Heel erg oneens 1 2 3 4 5 Heel erg eens

Tot slot:

24. Hoe zou het mentoraat verbeterd kunnen worden?

.....
.....
.....

25. Dit wil ik nog kwijt over het mentoraat op deze school, over een bepaalde vraag of over deze vragenlijst in het algemeen :

.....

Bijlage 3. Uitgebreide analyse van de open vragen

Leerlingenvragenlijst vraag 14: hoe zou het mentoraat verbeterd kunnen worden? (deze vraag gaat niet over jouw persoonlijke mentor, maar over het mentoraat op deze school).

Traditionele school

Ruim de helft (65 van de 113 leerlingen) heeft vraag 14 beantwoord. Opvallend is dat 25 van hen, hun tevredenheid met het mentoraat zoals het is (opnieuw) aangeven. Zeventien van hen geeft als verbeterpunt meer aandacht voor diverse inhoudelijke zaken (praten, serieus nemen, stimuleren, openstellen, begeleiding). Zes leerlingen willen beter worden voorbereid op een vervolgopleiding. Vijf leerlingen zou het zelf kunnen kiezen van een mentor een verbetering vinden. Vier leerlingen vraagt om meer of vaker tijd met de mentor. Drie leerlingen ziet een continuering van dezelfde mentor over verschillende jaren als verbetering. Twee leerlingen stellen voor mentortaken alleen bij geschiktheid daarvoor te laten uitvoeren en twee leerlingen zien een snellere vervanging van een zieke mentor als verbetering. Tot slot benoemt één leerling het als verbetering als een mentor ook vakdocent is van de eigen mentorgroep. Zie bijlage 4 voor een overzicht van alle individuele antwoorden.

Vernieuwingschool

Ook bij de vernieuwingschool heeft meer dan de helft (32 van de 51 leerlingen) gaf in de open vraag een suggestie voor verbetering van het mentoraat. Het vaakst kwamen verbeterpunten op gebied van communicatie en de frequentie of tijdsduur van een gesprek aan bod (beide categorieën zes keer). Diverse communicatie lijnen werden genoemd: zowel mentoren onderling, mentoren en vakdocenten en mentoren met hun mentorleerlingen. Verbeterpunten op gebied van frequentie en tijdsduur liepen waren minder divers: vijf van de zes keer dat een antwoord in deze categorie werd gegeven werd de verbetering gezocht in meer tijd of vaker een gesprek; één keer in minder gesprekken. Vier keer werd de verbetering voorgesteld op gebied van de inhoud van een mentorgesprek, drie keer op de vorm (bijv 'Niet in het domein gesprekken voeren omdat hier heel veel geluid is.') en drie keer op de afstemming van de juiste mentor op de juiste leerling. Twee keer werd voorgesteld dat een mentor langer verbonden blijft aan eenzelfde leerling. Tot slot werd er vier maal kritiek geuit zonder daarbij verbeteringssuggesties te geven en werd vier keer de vraag niet (juist) beantwoord. Zie bijlage 6 voor een overzicht van alle individuele antwoorden.

Voorts zijn er overeenkomsten. Op beide scholen geeft een aantal leerlingen aan dat zij hun mentor zelf zou willen kiezen, dat het behouden van dezelfde mentor over meerdere jaren gewenst is en dat zij vaker gesprekken zouden wensen. Tot slot zijn er op beide scholen leerlingen die bij deze vraag te kennen gaven dat zij hun mentor of andere mentoren niet geschikt vinden.

Leerlingenvragenlijst vraag 15: Dit wil ik nog kwijt over het mentoraat op deze school of over deze vragenlijst:

Traditionele school

Slechts zeventien van de 113 leerlingen vulden iets in bij de laatste vraag die ruimte gaf om nog iets kwijt te kunnen over het mentoraat of de vragenlijst. Acht leerlingen gaven (ook) hier aan dat het mentoraat goed georganiseerd is. Vier leerlingen gaven aan niet tevreden te zijn over hun mentor of de organisatie van het mentoraat. Twee leerlingen vonden het een goede vragenlijst en twee

leerlingen gaven blijk van hun onbekendheid met het begrip 'mentoraat'. Zie bijlage ... voor een overzicht van alle individuele antwoorden.

Vernieuwingschool

Slechts zes van de 51 leerlingen vulden iets in bij de laatste vraag die ruimte gaf om nog iets kwijt te willen over het mentoraat of de vragenlijst. Eén leerling uitte tevredenheid over een individuele mentor, twee keer werd algemene tevredenheid geuit, twee keer tevredenheid met de verbetering(en) van de afgelopen jaren en één keer werd er kritiek gegeven: 'Ze denken niet goed na over de gevolgen van een gesprek'. Zie bijlage 6 voor een overzicht van alle individuele antwoorden.

Vergelijking scholen

Bij vraag 14 is het opvallend is dat bijna een kwart van de leerlingen van de traditionele school (25 van de 113) hun tevredenheid aangaf op de plek waar ze verbeterpunten mochten aangeven. Voorts heeft een aantal leerlingen van deze school aangegeven dat zij meer informatie en ondersteuning bij keuzes voor de vervolgopleiding wenst, terwijl dit bij de vernieuwingschool niet genoemd is. Bij de vernieuwingschool zijn er een aantal leerlingen die kritiek hebben op de vorm: de plek waar het gesprekken gevoerd worden, leerlingen van de traditionele school toonden op dat gebied geen ontevredenheid. Communicatie werd vaak genoemd als verbeterpunt bij de vernieuwingschool, terwijl het niet aan de orde kwam in de vragenlijsten van de traditionele school.

Bij vraag 15 werd op beide scholen vooral tevredenheid (nogmaals) en een enkele kritiek geuit. Uit de beantwoording van de open vragen blijkt dat meer dan de helft van de leerlingen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid hun mening te geven. Er is geen duidelijk onderscheid aangetroffen in beantwoording van vraag 14 en vraag 15. Er is uit deze vragen één onverwacht aspect naar voren gekomen en dat is dat een aantal leerlingen het begrip 'mentoraat' niet blijkt te kennen (minstens twee leerlingen van de traditionele school en drie van de vernieuwingschool).

Docentenvragenlijst vraag 24: hoe zou het mentoraat verbeterd kunnen worden?

Traditionele school

Slechts zes van de veertien mentoren vulde deze vraag in. De helft van hen gaf aan dat meer uren een wezenlijke verbetering zouden vormen. Twee mentoren wezen op een vorm van scholing/coaching en één mentor gaf aan geen klachten te hebben. Zie bijlage 5 voor een volledig overzicht van de antwoorden op deze vraag.

De vernieuwingschool

Bijna de helft (zes van de dertien mentoren) geeft suggesties voor verbetering van het mentoraat. Twee mentoren geven verbeteringen op gebied van frequentie (meer tijd), twee mentoren geven verbeterpunten op gebied van organisatorische aard en één mentor op gebied van de inhoud.

Zie bijlage 7 voor een volledig overzicht van de antwoorden op deze vraag.

Vergelijking van de scholen op vraag 24.

Het duidelijkste verbeterpunt dat door mentoren van beide scholen naar voren is gebracht is: meer tijd/formatie (aangedragen door 21% van de mentoren van de traditionele school en 33% van de mentoren van de vernieuwingschool). Verder is volgens 14% van de mentoren van de traditionele school coaching of scholing een mogelijk verbeterpunt en is er volgens 16% van de mentoren van de vernieuwingschool verbetering organisatorische verbetering mogelijk.

Docentenvragenlijst vraag 25: Dit wil ik nog kwijt

Drie mentoren van de traditionele school en één mentor van de vernieuwingschool vulden deze vraag in. Er kwamen hieruit geen noemenswaardige bijzonderheden naar voren. Zie bijlage ... voor een volledig overzicht van de antwoorden op deze vraag.

Bijlage 4. Antwoorden op de open vragen van leerlingen (traditionele school)

Vraag 14 : HOE ZOU HET MENTORAAT VERBETERD KUNNEN WORDEN?

1 niet

2 kiezen mentor

3 meer info over vervolg na school

4 klachten over docent serieus nemen

5 meer met leerlingen praten

6 meer stimuleren met prestaties

7 meer openstellen

8 is goed zo

9 is goed zo

10 sommige mentoren zijn slecht

11 niet

12 hoeft niet verbeterd

13 het is goed zoals het is

14 bij ziekte mentor snelle vervanging regelen

15 iets vaker mentorgesprek

16 mentor moet ook als vakdocent les geven aan mentorleerlingen

17 ieder jaar dezelfde mentor of bijvoorbeeld 2 jaar achter elkaar

18 langere periode dezelfde mentor

19 niet teveel pushen op iets

20 ik heb er niet op aan te merken

21 meer kijken naar wat leerlingen van hun mentor vinden en naar aanleiding daarvan nieuwe mentoren kiezen

22 meer intensieve begeleiding van mensen die het nodig hebben en mensen die het niet nodig hebben wat minder

23 Ik vind het goed genoeg

24 Ik vind het mentoraat voldoende, anders zou het er van komen dat ze ook in de thuissituatie moeten ondersteunen

- 25 er hoeft niets veranderd te worden
- 26 dat je alleen mentor wordt als je over problemen kan praten
- 27 ik zie niet hoe dit nog kan worden verbeterd
- 28 docenten die vaak ziek zijn moeten geen mentor worden
- 29 het is goed
- 30 het is al heel goed
- 31 mogelijkheid van mentor te veranderen
- 32 meer hulp bieden aan IIn die moeite hebben met huiswerk
- 33 mentoren en IIn kijken samen naar opties voor een opleiding. Er wordt wel informatie gegeven, maar er wordt niet gekeken naar de keuzes van opleidingen.
- 34 meer aandacht voor wat de IIn leuk vinden en dan een advies over een eventuele vervolgopleiding
- 35 meer gezelligheid tussen mentor en leerling. Dat het niet altijd gaat over vervelende dingen
- 36 meer gesprekken en wat meer in de mentorles met de hele klas, dus als er mentorles is dat de hele klas dan moet komen
- 37 meer aandacht voor de keuzes die leerlingen moeten maken (bijv. vervolgopleiding)
- 38 volgens mij hoeft het niet verbeterd te worden
- 39 niet echt veel, het is goed georganiseerd
- 40 ik vind dat het goed geregeld is
- 41 geen idee, ik vind het eigenlijk al goed genoeg
- 42 wat vaker individuele gesprekken , ook als het goed gaat met cijfers
- 43 mentoren minder IIn toewijzen, eerste gesprek pas in januari
- 44 meer praten met de IIn, wel gemist de afgelopen jaren
- 45 mentoren zouden meer kunnen werken aan problemen
- 46 leerlingen meer helpen, en vooral veel aandacht besteden aan een vervolgopleiding
- 47 niet alle docenten zijn altijd even geschikt om mentor te zijn
- 48 ik vind het wel goed zou
- 49 d.m.v. spelletjes doen met de klas elkaar beter leren kennen
- 50 meer kijken wat voor IIn je hebt

- 51 persoonlijker zijn, meer aandacht besteden aan IIn
- 52 ik zou het niet weten. We hebben gewoon goede mentoren en het is eigenlijk goed geregeld
- 53 betere hulp bij studiekeuze
- 54 dat je je eigen mentor kunt kiezen
- 55 dat je je eigen mentor kunt kiezen
- 56 eerst de conciërges verbeteren of de rest van de school
- 57 geen verbeteringen
- 58 dezelfde mentor over meerdere jaren
- 59 meerdere mentoruren
- 60 niet
- 61 ik vind het goed zo
- 62 ik vind het mentoraat al goed genoeg
- 63 gaat eigenlijk wel goed
- 64 door wat meer naar IIn te luisteren
- 65 mentoraat is top

Samenvatting:	
CATEGORIE	Frequentie
1 Mentoraat is goed	25
2 Meer aandacht (praten, serieus nemen, stimuleren, openstellen, begeleiding pas als het nodig is, niet teveel pushen, ook aandacht voor leuke dingen)	17
3 Meer info en met name ondersteuning bij keuzes vervolgopleiding	6
4 Mentor zelf kunnen kiezen	5
5 Frequentie (minder IIn per mentor, meer mentoruren)	4
6 Dezelfde mentor over meerdere jaren	3
7 Snellere vervanging bij langduriger ziekte mentor	2
8 Mentortoek alleen als docent daarvoor geschikt is	2
9 Mentor moet ook vakdocent zijn van zijn mentorgroep	1
Totaal	65

VRAAG 15: DIT WIL IK NOG KWIJT OVER HET MENTORAAT OP DEZE SCHOOL OF OVER DEZE VRAGENLIJST

- 1 Is mentoraat niet met een "d"? Dus mentorraad
- 2 Geen goede vervanging bij wegvallen mentor
- 3 Het is fijn georganiseerd
- 4 Studiekeuzebegeleiding en mentoraat zijn hier heel goed geregeld
- 5 Op de mavo was het beter georganiseerd dan op de havo
- 6 Mentoraat? Wat is dat?
- 7 Ik ken mijn mentor niet zo goed. Heb dit schooljaar nog geen gesprek gehad
- 8 Ik ben tevreden over het mentoraat
- 9 Ik vind het goed en er zijn leuke mentoren zoals de mijne
- 10 Niet echt, goed georganiseerd
- 11 Het is een goede vragenlijst
- 12 heb niet zo'n goede ervaring met mentoren
- 13 ik ken mijn mentor nog niet zo goed
- 14 Prima te doen de vragenlijst
- 15 ik vind het prima zo. Ga zo door!
- 16 ik vind dat ik een goede mentor heb, maar doe er vrij weinig mee, want zoals het nu gaat heb ik alles onder controle
- 17 Goed georganiseerd

Samenvatting:

8 van de 17 reacties : mentoraat is goed georganiseerd

Bijlage 5. Open vragen van docenten van de traditionele school

Vraag 24: HOE ZOU HET MENTORAAT KUNNEN WORDEN VERBETERD?

- 1 Cursussen/scholing
- 2 Interne coaching/mentorenmiddag
- 3 Meer erkenning en beloning d.m.v. taakuren (in alle jaarlagen)
- 4 Ik heb geen klachten
- 5 Meer tijd in taakuren. Het is vreselijk veel meer tijd in werkelijkheid dan ervoor staat
- 6 Meer uren om alles te doen; duidelijke taakomschrijving

Vraag 25: DIT WIL NOG KWIJT OVER HET MENTORAAT OP DEZE SCHOOL OF OVER DE VRAGENLIJST

- 1 Hoe meet je resultaatdimensie? Wordt dit gemeten?
- 2 Je kunt mentoraat niet afzetten tegen leervakken. Beiden zijn belangrijk.
- 3 Ik wil het soms niet vanwege de tijdrovendheid, maar de taak op zich, spreekt mij erg aan

Bijlage 6. Alle antwoorden van leerlingen van de vernieuwingschool

Vraag 14: hoe zou het mentoraat verbeterd kunnen worden? (deze vraag gaat niet over jouw persoonlijke mentor, maar over het mentoraat op deze school).

Een mentor die bij je past uitkiezen en iemand waarvan je les krijgt.

Ze zouden zich meer moeten focussen op het helpen van de leerling dan dat ze opdrachten geven die bij het schoolwerk komen.

Over het algemeen zijn de mentoren op deze school zeer slecht en ongemotiveerd.

Een mentor die je de hele onderbouw begeleidt en een in de hele bovenbouw.

Beter geïnformeerd zijn over wat je bij vakken moet doen.

Elke dinsdag (mentorblok) een kort gesprek.

Elke les een gesprek.

Langer dan 1 jaar dezelfde mentor niet iedere keer een andere.

Ik heb de verdeerde mentor, en het mentoraat doet er niets aan.

Niet in het domein gesprekken voeren omdat hier heel veel geluid is.

Meer communiceren tussen elkaar en meer ruimte in domeinen.

Ze zouden de mentoren moeten kiezen bij mensen. Als een leerling bijna geen hulp nodig heeft, geef dan een mentor die niet zo vaak mentorgesprekken houdt, en mensen die wat meer hulp/discipline nodig hebben een mentor die achter diegenes reet aangaat.

Ik denk dat de meeste mentoren niet hun afspraken nakomen.

Beter vragen aan de leerlingen wat ze willen dat er gebeurt.

Ik vind dat de communicatie onder de mentoren beter kan.

Ik denk dat ze in sommige leerjaren nog wat kunnen verbeteren qua mentoren. Ik heb in de 3^e namelijk een mentor gehad die er nooit was in het hele jaar heb ik maar 3 gesprekjes gehad.

Als er meer tijd vrij komt voor een individueel gesprek

Nu worden de gesprekjes niet in een gesloten ruimte gehouden. Als je iets 'geheims' wilt zeggen is dat wel fijn.

Dat er genoeg tijd is voor een leerling. De meeste hebben dit ook wel maar sommige willen zoveel mogelijk leerlingen in een blok.

Misschien meer overleg tussen mentoren. Er zijn namelijk veel verschillen.

Misschien iets duidelijker wanneer je een gesprek hebt.

Het zou misschien handig zijn als er snelle contact zou zijn tussen de mentoren en hun leerlingen want de mentor kan niet iedere minuut op zijn mail kijken.

We hebben niet zo veel contact met de mentorraad dus dat is moeilijk te zeggen.

Ze moeten directer contact met de docenten zodat het probleem van de leerling sneller kan worden opgelost.

Een soort cursus voor mentoren, en wat het inhoud uitleggen.

Goed afspreken wanneer er een gesprek hebt. De datum al eerder bespreken.

Iets georganiseerder, maar ik vind het over het algemeen goed.

Elke week een gesprek, ik heb niet elke week een gesprek. & om je agenda erbij te pakken en door te nemen wat je nog moet doen.

Minder gesprekken.

Nou ik zou het wel fijn vinden om te weten wat het is. Heb er nog nooit van gehoord.

Meer mentors??

Kijken naar wat de leerlingen zelf ook willen + nodig hebben.

Samenvatting:	
CATEGORIE	Frequentie
1. Aanpassing v.d. frequentie/duur (bij: "Elke dinsdag een gesprek" of "minder gesprekken")	6
2. Aanpassing van de communicatie	6
3. aanpassing van de inhoud van het mentoraat	4
4. afstemming van juiste mentor	3
5. Aanpassing van de vorm (bijv: "Niet in het domein gesprekken voeren").	3
6. Langer houden van de zelfde mentor	2
7. Algemene kritiekuiting op kunde en motivatie van mentor(en)	4
8. overig/vraag niet begrepen	4
Totaal	32

Vraag 15: Dit wil ik nog kwijt over het mentoraat op deze school of over deze vragenlijst:

Het is typisch school 1 en dat vind ik goed!

Het gaat goed op deze school met de mentoraat.

In afgelopen jaren dat ik hier op school zat was het mentoraat belabberd. Ik had geen mentor of ik kreeg 3 verschillende mentors in een jaar! Pas sinds dit jaar is het goed. Ook in de 1^e en 3^e waren mentors goed, maar het mentoraat niet.

Niet veel. Ik vind dat de school zich wel verbeterd heeft afgelopen jaar!

Ik ben blij met mijn mentrix en ze helpt me heel goed, voor de rest van de school is er zeker nog winst te behalen.

Ze denken niet goed na over de gevolgen van een gesprek.

Bijlage 7. Antwoorden op de open vragen van de mentoren (vernieuwingschool)

Vraag 24. Hoe zou het mentoraat verbeterd kunnen worden?

Meer formatie

Meer tijd, altijd meer tijd

Meer ontwikkelings activiteiten portfolio

Minder bureaucratische handelingen als mentor

Aanvullende documenten die aan leerlingen gegeven moeten worden, niet in het blok zelf geven of er een uur na geven, maar 1 à 2 dagen ervoor

Het loopt nog te kort om hier iets over te zeggen

Vraag 25. Dit wil ik nog kwijt over het mentoraat op deze school, over een bepaalde vraag of over deze vragenlijst in het algemeen:

Slechts één mentor maakt gebruik van de algemene ruimte voor op of aanmerkingen. Het antwoord is echter niet eenduidig geformuleerd.

Veel eigen inbreng nodig